

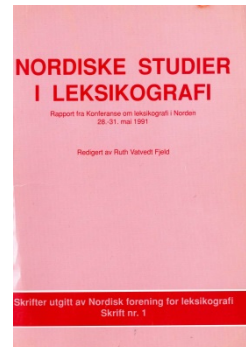
NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel: Orientering om prosjektet "Norsk anglisismeordbok"

Forfatter: Anne-Line Graedler

Kilde: Nordiske Studier i Leksikografi 1, 1992, s. 307-314
Rapport fra Konferanse om leksikografi i Norden, 28.-31. mai 1991

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nsil/issue/archive>

© Nordisk forening for leksikografi

Betingelser for bruk af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre Nordiske studier i leksikografi (1-5) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Anne-Line Graedler

Orientering om prosjektet "Norsk anglisismeordbok"

Ordboksprosjektet er en del av et større prosjekt som går ut på å kartlegge bruk av engelsk i norsk, og engelsk innflytelse på norsk språk. Ordboka skal dokumentere engelsk innflytelse på ordplanet, samtidig som den skal kunne brukes som en type fremmedordbok. Artikkelen tar opp sider ved ordbokas funksjon, materialet den er bygd på, og hvilke kriterier som ligger til grunn for utvalget av ord. Siste del av artikkelen presenterer utforminga av boka på mikrostruktur-nivå, med illustrasjoner i form av tenkte ferdige ordboksartikler.

1. Innledning: Prosjektet "Engelsk i norsk språk og samfunn"

Ordboksprosjektet er en del av det større forskningsprosjektet "Engelsk i norsk språk og samfunn", som har vært i gang ved Institutt for britiske og amerikanske studier, Universitetet i Oslo (UiO), siden januar 1990.

En viktig del av arbeidet går ut på å samle og registrere i en database engelsk og engelsk-påvirket ordmateriale som brukes i norsk. Denne databasen, som i dag består av rundt 13 000 poster (belegg), danner grunnlag for ordboka, og også for en monografi innenfor området.

2. Bakgrunn

Etter annen verdenskrig har vi opplevd at en stadig økende mengde engelske ord og uttrykk på forskjellige måter blir tatt opp i norsk. I forordet til *Nyord i norsk 1945-1975* regnes det med at 80-90% av alle nyord med utenlandsk opphav på en eller annen måte stammer fra engelsk. Fenomenet opptar ikke bare forskere, men i høy grad også vanlige nordmenn og -kvinner, og mye av oppmerksomheten har form av bekymring på vegne av norsk språk. I løpet av det siste året har det vært gjennomført i hvert fall to større kampanjer med bekjempelse av "anglonorsken" som hovedmål: Norsk språkråds "Aksjon for språklig miljøvern", og Noregs Mållags kampanje under slagordet "Elsk NORSK - ikkje engELSK!". Bakgrunnen for ordboka er et ønske om å samle og dokumentere informasjon om dette fenomenet med utgangspunkt i ordforrådet, og samtidig lage ei bok som skal kunne brukes og være til nytte. Det kunne innvendes mot boka at det blir kunstig å skille mellom engelske lånord og innlån fra andre språk. Til forsvar for en slik begrensning kan man si at ikke bare er lån fra engelsk totalt dominerende, samlet representerer de også en del spesielle problemer når det gjelder tilpasningen til norsk, f.eks. i forbindelse med uttale og bøyning. Det å samle engelske lånord i ei ordbok er for øvrig heller ingen ny tanke (se litteraturliste).

3. Materialet

Materialet i databasen som skal ligge til grunn for ordboka, består av skriftspråkseksempler fra dagsaviser, tidsskrifter og ukeblad, og også noe fra skjønnlitterære verk. I tillegg har vi fått benytte et større materiale fra nyordsamlinga til Avdeling for leksikografi, UiO. Dessuten har vi noe midler til å søke i databasen til Aftenpostens Elektroniske Informasjonstjenester, som vi bl.a. kan bruke til å komplettere eksempelsamlinga. I arbeidet med ordboka konsulteres også andre norske ordbøker (se litteraturliste).

Registreringa av materialet skjer ved hjelp av et databaseprogram, askSam. Hver post inneholder ett eksempel på bruk av et engelsk ord eller uttrykk i norsk med kontekst og kildehenvisning, pluss felter med informasjon om den opprinnelige engelske formen, typen av lånord, grammatisk informasjon, syntaktisk funksjon, i hvilken grad ordet er formelt integrert i norsk, om ordet er markert som fremmedord, grafisk eller språklig, om referenten er norsk, engelsk osv., ev. betydningsavvik, emneområde og teksttype.

4. Ordbokas funksjon

Sentralt i forbindelse med utforminga av ordboka står spørsmålet om hvilken funksjon den er tenkt å ha. Er det behov for den type informasjon ordboka vil gi? Hvem er i så fall brukerne? Hva vil de bruke boka til, og hvorfor?

På mange måter faller ei bok av denne typen mellom flere stoler: Den er kanskje nærest beslektet med fremmedord- og nyordbøker, men har også flere likhetstrekk med tospråklige ordbøker. I utgangspunktet er boka tenkt som ei passiv ordbok for norske brukere, som vi antar vil ha interesse også utenfor akademiske sirkler. De potensielle brukerne vil kunne være språkfolk og andre spesielt interesserte, for dem vil hovedinteressen kanskje ligge i bokas funksjon som dokumentasjon. En annen gruppe er de som i tillegg ønsker å bruke boka som fremmedordbok, og muligens som kilde til avløserord for en del av lånorda. Dette vil innebære at boka også vil kunne ha en aktiv funksjon. En tredje gruppe er f.eks. (engelsk)lærere, som vi håper vil kunne bruke boka for å finne informasjon om viktige forskjeller i engelsk kontra norsk ordbruk og -betydning.

Boka er tenkt å være primært deskriptiv, og det vil derfor bli viet forholdsvis mye plass til eksempel materiale med kildereferanser.

5. Utvalg av ord

Termen *anglisisme* kan referere til både såkalte direkte og indirekte lånord. Direkte lån kalles ord som er lånt i den form de har på engelsk, og deretter tilpasset det norske systemet i større eller mindre grad, f.eks. *boks*, *tøff* og *jogge*. Det kan også være komponenter i sammensatte ord, f.eks. *offroad-sykkel* og *kles-minded*, og vi kan også ta med de såkalte psevdolåna, dvs. ord dannet av engelsk ordmateriale, men hvor den engelske originalen mangler; dette er som oftest sammensatte ord, f.eks. *softice*. Indirekte lån kan vi kalle engelsk-påvirkede ord hvor selve ordformen allerede fins i norsk, eller er dannet av norsk ordmateriale. Det kan være betydningslån, dvs. norske ord som får en ny eller utvidet betydning som følge av påvirkning fra en tilsvarende form på engelsk, f.eks. *karakter* 'tegn' og *album* 'grammofonplate', eller oversettingslån, som er sammensatte ord som oversettes ledd for ledd til norsk, f.eks. *frynsegode* og *kroppbygger*.

Ut fra tanken om at boka skal være en dokumentasjon av engelsk innflytelse på norsk på ordplanet, burde vi vel ta med alle typer lån som er nevnt ovenfor. Det er imidlertid en del usikkerhet knyttet til mange av de indirekte lånorda: Enkelte av orda som kunne kalles betydningslån, resulterer i bare svært subtile betydningsendringer, f.eks. når *ballade* utvides til også å gjelde populærmusikk. Dessuten er en del av det man kunne kalle oversettingslån, ikke ordrett oversatt, f.eks. *hjertestimulator* for *pacemaker* og *rullebrett* for *skateboard*. De fleste av oversettingslåna vil også være greie å forstå, så det er ingen grunn til å ta dem med som fremmedord. Direkte lån og mange av betydningslåna er derimot ofte vanskelig å forstå uten kjennskap til engelsk. Det er derfor disse typene vi vil konsentrere oss om, med en naturlig hovedvekt på direktelån.

I tillegg til enkeltord vil det også være aktuelt å ta med fraser og lengre uttrykk, f.eks. *country & western*, *flippe ut*, *fed up*, *the show must go on*, *hands up*. En del hel- og halvoversatte uttrykk, f.eks. *blåse opp* 'forstørre', *levere varen* og *stjele showet* vil også bli vurdert.

I utvalg av ord vil vi også ta hensyn til lånordas alder. Det er som regel umulig å vite eksakt når et ord er blitt lånt inn i språket, og enda vanskeligere å angi tidspunktet når det opphører å være et lånord. Vi vil ikke ta med ord som er kommet inn tidligere enn ca. midt på 1800-tallet, og på grunn av materialets sammensetning vil det være en naturlig vekt på lånord som har vært i bruk i etterkrigstida, og særlig fra 1960 og framover. Frekvens og spredning er en annen relevant faktor: Orda som tas med, må forekomme minst to ganger i to ulike tekster av forskjellige forfattere. Videre vil vi konsentrere oss om ord fra allmennspråket, det vil si som forekommer i publikasjoner beregnet på et bredt publikum av ikke-spesialister, f.eks. i dagsaviser. Ord som alltid forekommer i anførselstegn, eller som alltid blir forklart eller oversatt med norske ord, vil vi vurdere å utelate. På den andre sida er det ikke nødvendigvis så interessant verken å dokumentere bruken eller forklare betydningen av gamle, veletablerte og/eller hyppig forekommende ord som f.eks. *sjal*, *film*, *sport*, *stessa*, *kutte*, *tiping* - ord som de fleste språkbrukere sannsynligvis tenker på som norske. En mulighet er å gi slike ord en type "minimal-oppslag", slik at de kommer med i samlingen, men ikke tar opp unødig plass. Her, som ellers, gjelder selvsagt at det må brukes skjønn.

6. Kriterier for oppstilling av ordboksartikler

En foreløpig planlagt størrelse på ordboka er ca. 5 000 oppslag. (Til sammenlikning kan nevnes at f.eks. *Bokmålsordboka* har anslagsvis 2 200 ord som på en eller annen måte stammer fra engelsk.) Boka skal ordnes alfabetisk. I det som følger vil jeg gjøre rede for de prinsipper vi følger for organiseringa av selve ordboksartikkelen, eller ordbokas mikrostruktur.

Ordboksartiklene skrives inn som poster i en database, og vi har fått hjelp til utforminga av Håvard Hjulstad fra Rådet for teknisk terminologi. Eks. 1 viser en slik post. I det følgende vil jeg også referere til eksemplene i appendikset på slutten av artikkelen, som for lesbarhetens skyld forsøksvis er satt opp som foreløpig "ferdige" artikler.

1 O shop

U

G subst. m. <UT -(p)en>, flt. <UT -(p)er>, <UT -(p)ene>

D <BET <K ofte i sammensetn.> butikk, særl. (liten) spesialbutikk> <ORDB BOB, NOB> <BEL1 <TEXT Heller ikke er det noen strid om at Interessekontoret kan opprette en liten shop> <KIL Dagbl. 26.11.60, 15>> <BEL2 <TEXT Bacchus vinshop er en liten perle midt i Skagerak City.> <KIL Aftp. 10.2.89, 46>>

SMS coffee-, data-, intim-, ski-, sommer-, souvenir-, tax-free-, vin-, <X work->
 REF sjappe
 =

Artikkelen vil bestå av et oppslagsord (feltet merket O i eks. 1), dvs. ordets grunnform og offisielt godkjente rettskrivningsnorm, dersom ordet er normert. Hvis ordet ikke er normert (se eks. 8 *showbiz*), eller flere enn en form er godkjent norm, vil vi bruke den mest frekvente formen i vårt materiale som oppslagsord. Homografer skal skilles både ut fra formelle og semantiske kriterier: Like former som hører til forskjellige ordklasser vil bli ført opp separat (se eks. 6 og 7 *show*), det samme gjelder ord med svært forskjellig betydning på norsk, f.eks. en del "dobbelte lån" (ord som antas å være lånt inn to ganger med forskjellig betydning). Vi opererer ut fra prinsippet "hvert ord sin artikkel", men sammensetninger vil få egne artikler bare der de er leksikaliserte (se eks. 6 *show* med kryssreferanser til f.eks. *showbiz*, *showbusiness* og *showdans*).

Vi vil også oppgi alternative skrivemåter som vi har dokumentert i materialet vårt, ordnet etter frekvens (se eks. 8 *showbiz*).

Etter grunnformen(e) ønsker vi å angi uttale av lånordet i norsk (det tomme feltet merket U i eks. 1). Dette er en problematisk del av arbeidet, så lenge vi også ønsker å være deskriptive, og dessuten baserer boka på et skriftlig materiale. Uttale er delvis angitt i en del norske ordbøker, og en mulighet ville være å overta denne for de aktuelle orda. Der vi ikke har ordbøker å støtte oss til, vil introspeksjon og informanttesting, eller en kombinasjon, være de aktuelle mulighetene; dette er selvfølgelig i stor grad et spørsmål om ressurser. I forbindelse med uttaleangivelse dukker også normative aspekter opp: Skal man velge en fornorsket uttale og hvilke(n) uttalevariant(er) skal den i så fall være basert på, eller skal man velge en mest mulig korrekt engelsk uttale, og skal denne i så fall være basert på britisk uttale, amerikansk uttale, eller annet. Notasjonssystemet vil også måtte vurderes, primært ut fra hensynet til de potensielle brukerne av boka.

Deretter følger grammatisk informasjon (feltet merket G i eks. 1). Her blir det angitt ordklasse, ev. kjønn eller bøyingsklasse, og de bøyingsendelser som er dokumentert i vårt materiale. Dette har både ulemper og fordeler: På den ene sida får man lite grammatisk informasjon om lite frekvente ord (se eks. 12 *singback*), og antall bøyingsendelser vil variere svært fra ord til ord; enkelte ord kan også ha alternative bøyingsmønstre (se eks. 6 *show* og eks. 14 *sjanti*). På den andre sida unngår man å tvinge alle former inn i ett rammeparadigme, som kanskje stemmer dårlig med den faktiske bruken av ordet (se eks. 9 *showbusiness*, som bare forekommer i entall). Mengden og variasjonen i bøyingsendelser vil også indirekte gi informasjon om i hvilken grad ordet er formelt eller morfologisk integrert i det norske systemet. Der vårt materiale er mangelfullt, vil det være aktuelt å supplere med den informasjonen som fins i ordbøker.

I de tilfeller hvor lånordets form i norsk avviker fra den engelske opprinnelige formen, eller hvis det fins flere enn en form, vil den engelske formen bli angitt i parentes (se eks. 3 *shoppe*). Dette feltet benyttes også til andre typer etymologisk informasjon, f.eks. opplysninger om ordets (kjerne-)betydning på engelsk (se eks. 12 *singback*).

Deretter følger en definisjon (feltet merket D i eks. 1). Noen ganger kan det være aktuelt å begynne denne med kommentarer vedrørende stilnivå og ev. fagområde. Selve definisjonen (feltet merket BET i eks. 1) skal være ei kort og i størst mulig grad enkel forklaring av ordets betydning, og kan bestå av synonymer og/eller flere ord. Synonymene

kan også være såkalte avløserord, men det kommer ikke til å være noe poeng å anbefale disse framfor de engelske lånorda (slik det er gjort i f.eks. *Nyord i norsk 1945-1975*).

Resten av informasjonen i artikkelen vil kanskje være mest interessant for dem som er spesielt opptatt av engelske lånord: Etter forklaringa følger en angivelse av ordets forekomst i en del norske ordbøker (feltet merket ORDB i eks. 1; forkortelsene er forklart i litteraturlista), med årstall for første forekomst der det er angitt. Dette vil, foruten at det fungerer som en henvisning, også si noe om ordets alder og utbredelse, og den sosiale integrering ordet har i norsk.

Så følger eksempler på ordet brukt i norsk (feltet merket BEL i eks. 1). Beleggene består av en kort tekst (feltet merket TEXT i eks. 1), med tilhørende kildehenvisning (feltet merket KIL i eks. 1), og de vil bli valgt ut fra følgende kriterier: De skal best mulig illustrere bruken av det aktuelle ordet, det eldste belegget bør tas med, alle betydningsnyanser skal dekkas, og det er en fordel om betydningen også helt eller delvis framgår av eksemplet og sammenhengen ordet er brukt i; forskjellige bøyingsmåter eller skrivemåter kan gjerne tas med. Eksempelene stilles opp i kronologisk rekkefølge.

Etter eksemplene kan det komme kommentarer (feltet merket KOM i eks. 1) knyttet til f.eks. spesiell bruk av ordet på norsk i forhold til engelsk (se eks. 7 *show*).

Til slutt i artikkelen kommer en del tilleggsdokumentasjon; fraser eller (faste) uttrykk som ordet inngår i, norske avledningsformer, og sammensetninger der ordet er en komponent, blir angitt uten kommentarer, men med krysshenvisning (i form av en pil i eksemplene) der en av disse har eget oppslag (se eks. 6 *show*).

Programmet gir dessuten mulighet for å legge inn krysshenvisninger og kommentarer hvor som helst gjennom hele artikkelen.

7. Problemer/oppsummering

Arbeidet er enda i en tidlig fase, og det kan fortsatt være aktuelt å foreta visse justeringer. Den todelte funksjonen som ordboka er tenkt å ha, er den største generelle vanskeligheten, og det som medfører de største ordbokstekniske problemene: På den ene sida ønsker vi at boka skal være en dokumentasjon av språkbruk med utgangspunkt i et (relativt) sluttet tekstmateriale, og at den derfor skal være deskriptiv. Dette oppnår vi ved å oppgi alle former, eller noen ganger bare de formene vi har dokumentert i vårt materiale, og eksempler fra faktisk språkbruk. På den andre sida vil vi at boka skal kunne tjene praktiske formål, og brukes av ikke-spesialister. Vi renonserer derfor på det deskriptive idealet, og angir uttale av ord, og normerte former foran mer frekvente former. Men en slik kompromissløsning er sannsynligvis ikke til å unngå dersom ei bok av denne typen skal kunne utgis i Norge.

I tillegg dukker det selvsagt stadig opp detaljspørsmål i forbindelse med redigeringsarbeidet. En del problemer kunne sannsynligvis vært unngått hvis tilpasningen av de to databaseprogrammene vi bruker, hadde vært enda mer gjennomtenkt. Det å ha et såpass stort eksempelmateriale lett tilgjengelig på PC-en når vi skriver, er likevel av stor verdi.

Appendiks: Eksempler på ordboksartikler

(Merk at i uttaleangivelsen er "ng-lyden" representert ved bokstavsekvensen -ng-.)

2 **shop** /ʃåp/ subst. m. *-(p)en, flt. -(p)er, -(p)ene* (ofte i sammensetn.) butikk, særl. (liten) spesialbutikk (NRO 1931, BOB, NOB, TAN) *Heller ikke er det noen strid om at Interessekontoret kan opprette en liten shop (Dagbl. 26.11.60, 15) Bacchus vinshop er en liten perle midt i Skagerak City. (Aftp. 10.2.89, 46)*

sms coffee-, data-, intim-, ski-, sommer-, souvenir-, tax-free-, vin-, →workse også →sjappe

3 **shoppe** /ʃåpe/ v1 (eng. *shop*) handle, gå i butikker (BOB, NOB, TAN) *Så de ikke behøver kle seg om når de skal ned i selfservicen og shoppe. (Dagbl. 15.6.60, 8) For henne kan det bli en opplevelse. Tid til å shoppe om dagen og kanskje tar dere en svingom om kvelden (Farmand 1974:11, 6) avl shopper*

4 **shopping** /ʃåping/ subst. m. *-en* handling, handletur, det å gå i butikker (BOB, NOB, TAN) *Om dagen når man farer rundt i biler og på shopping. (Dagbl. 22.1.60, 9) Det ser ut som han har vært på shopping for Nansen før Grønlandsferden (Michelet MPM, 293)*

sms jule-, tele-, vindus-, window-, mulighet, →senter, -sentrum, -sted, -tur, -vindu, -virksomhet

5 **shoppingsenter** shopping-senter shopping-centre /ʃåpingsenter/ subst. n. *-et el. -tret, flt. -tre el. -tra, -trene* (eng. *shopping centre, US center*) kjøpesenter, mange butikker samlet i ett lokale (BOB, NOB) ... *med stoppested like ved shoppingsentret. (Dagbl. 19.11.60, 12) Et annet utviklingstrekk er at de store shoppingsentrene har mer opplevelse og flere aktiviteter å tilby kundene. (Aftp. 1.3.89, 20)*

6 **I show** /ʃåv/ el. /ʃåo/ subst. n. *-et, flt. -, -s (-s er sjelden), -ene* 1 forestilling, oppvisning, revy; oppstyr, ståhei (NRO 1939, BOB, NOB, TAN) *showet kan denne gang by på et virkelig bombenedslag av humørfyllt sensualitet og sex-betont gjøglerglede (Dagbl. 1960:177, 2) Som en fugl fønix skal den nye norske banken reise seg fra asken ... Showet som skal danne grunnlaget for en ny image, koster femten millioner kroner.) (Aftp. 11.4.90, 5) 2 (særl. i sammensetn.) presentasjon og utstilling av (et større utvalg) varer, ofte med spesielle tilbud *Årets store støvletshow foregår nu (Mgbl. 1963:296, 8) Indre Østfolds største frukt-/grøntavd. Lørdag 18. DOLE Banan-show (Obs!-reklameavis 16.2.89, 2 ann.) 3 (særl. i sammensetn.) sjå, oppvisningskonkurranse fra →best in show, →stjele showet, →the show must go on, time will show avl →showe**

sms banan-, Broadway-, Casino-, crazy-, →drag-, enkvinne(s)-, enmanns-, Euro-, fashion-, flo-, floor-, freak-, fryse-, game-, gate-, Greatest Hits-, helaftens-, hunde-, is-, jubel-, jule-, kjempe-, kunstløp-, laser-, lys-, lørdags-, mega-, milkshake-, misse-, mote-, motor-, multi-, multi-media-, musikk-, nonstop-, →one-man-, →one-woman-, pop-, rock(e)-, scene-, shanty-, skate-, snakke-, Spellemann-, spesial-, stor-, strip together-, striptease-, støvlett-, super-, →talk-, topp-, toppless-, trailer-, trend-, trylle-, tv-, utstys-, vare-, -aktør, -artist, -betont, →biz-, -boat, →business, -båt, -cruise, →dans-, -fag, -festival, -film, -form, -girl-, kapellmester, -keeper, -kis, -konkurranse, -

man, -mann, -messig, -minne, -musikk, -nummer, -preg, -preget, -produkt, -program, -prosess, -rom, -room, -scene, -sensasjon, -stil, -time

7 II **show** /ʃåv/ adj. morsom, artig *sorte, showe lakksko m/gullpynt og kraftig hæl (Morgenbl. 1969:271, 11 ann.) Det er veldig mange showe politikere, men det er når de er utenfor politikken. (Dagbl. 3.8.91:2, 2)*

kom på eng. brukes ikke *show* som adj., denne bruken kan være påvirket av da. *sjov* 'morsom'

8 **showbiz** show-biz show-bizz show-biss /ʃåvbis/ el. /ʃåo-/ subst. m. (eng. *showbiz*) kortform for →*showbusiness* *F tror folk er lei av tingel-tangel og lettvint showbizz. (Dagbl. 9.6.90:2, 21) Grand old man i norsk show-biz, Leif Juster, var ikke mindre sjarmerende (Dagbl. 29.8.90, 37)*

sms -tidsskrift, -verden

9 **showbusiness** show-business show business /ʃåvbisnis/ el. /ʃåo-/ subst. m. -en (eng. *show(-)business*) underholdningsindustri, kommersiell drift av teater, revy, o.l. (BOB, NOB) *denne 34-årige entertaineren, som hører til de absolutte toppene i amerikansk showbusiness (Dagbl. 7.10.60, 16) Jeg synes folk i showbusiness er noen store drittsekker, og det er altfor få som tør å si dette. (Dagbl. 28.04.90:2, 11)*

se også →*showbiz*

10 **showdans** /ʃåv-/ el. /ʃåo-/ subst. m. -en, flt. -er, -ene seque, øvelse i sportsdans hvor det danses nokså fritt til latin-amerikanske rytmer *I showdans eller "seque", som er den internasjonale betegnelsen, er det bare ett par på gulvet ad gangen, og de danser etter latin-amerikanske rytmer i fire og et halvt minutt. Svært likt kunstløp. (A-mag. 2.3.91, 63)*

sms -VM

11 **showe** /ʃåve/ v1 (av →*show* I) gjøgle, lage show, ha det moro (BOB, NOB, TAN) *DFI spiller, scorer, shower og jubler så det holder. (Østl.Bl. 27.8.90, 9) Vi kommer ikke til å "showe" slik som dehar gjort, men servere et enklere konsept, uten sketsjer, kostymer og uteopptak. (Dagbl. 11.1.91:2, 5)*

12 **singback** /ʃingbæk/ subst. (eng. *sing* 'syng' + *back* 'tilbake') opptreden hvor en artist synger til akkompagnement som er spilt inn på lydbånd *Singback, der artisten synger til musikk på bånd, er ... tillatt med visse begrensninger. (Dagbl. 5.5.90:2, 22)*

13 **single** /ʃingel/ subst. m. -n, flt. -r, -ne liten grammofonplate med en sang på hver side, avspilles på 45 rpm (NIN 1964, BOB, NOB, TAN) *Det finns plate med Robertino både på single og E.P. (Dagbl. 8.12.60, 6) I sin anmeldelse av singlen ... skriver Billboard ... (VG 29.3.89, 33)*

sms hit-, -hit, -plate, -pris

14 **sjanti** shanty /ʃanti/ subst. m. -en, flt. -er, -es (-es er sjelden), -ene (eng. *shanty*) sjømannssang, oppr. arbeidssang ombord på seilskute (NRO 1933, BOB, NOB, TAN) *Jeg har lyst*

å trekke fram Erik Byes egen shanty-vise. (Dagbl. 14.5.60, 1) TJ reiste seg opp og lot avsyngne en slags shanty om en person ved navn Theodor (Kap. 1990:20)

sms -gruppe, -show, -vise

15 **sjapp(e)** /ʃap(e)/ subst. f. -ppa el. m. -(e)n, fl. -(e)r, -(e)ne (formen *sjapp* og m. er sjelden) (eng. *shop*) liten butikk, bu el.lign. (NRO 1891, BOB, NOB, TAN) *Jeg valgte en såkalt sjappe - en slik som ser snusket ut, men lukter rent* (Dagbl. 1960:151, 9) *I den eksklusive sjappa i Sackville Street ...* (Michelet MPM, 31)

sms oldies-

se også →shop

Litteratur

Anglismeordbøker og -prosjekter:

Alfaro, R.J. 1970. *Diccionario de anglicismos*. 3. utgave. Madrid.

Bonaffé, Édouard. 1920. *Dictionnaire étymologique et historique des anglicismes*. Paris.

Carstensen, Broder m.fl. Under arbeid. *Wörterbuch der Anglizismen im heutigen Deutsch*. Gesamthochschule Paderborn.

Filipović, Rudolf. 1990. Rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom (Ordbok over anglismer i sebo-kroatisk). I: *Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku: porijeklo - razvoj - značenje* (Anglismer i serbo-kroatisk: opphav - utvikling - betydning). Zagreb.

Filipović, Rudolf m.fl. Under arbeid. *The etymological dictionary of anglicisms in European languages*.

Haensch, Gunther & Reinhold Werner. 1978. Un nuevo diccionario de americanismos: proyecto de la universidad de Augsburg. I: *Thesaurus* 33:1.

Neske, Fritz & Ingeborg Neske. 1972. *dtv-Wörterbuch englischer und amerikanischer Ausdrücke in der deutschen Sprache*. 2. utgave. München.

Pepník, Jaroslav. 1982. *Slovník amerikanismu* (Ordbok over amerikansimer). Praha.

Rando, Gaetano. 1987. *Dizionario degli anglicismi dell' italiano postunitario*. Firenze.

Rey-Debove, Josette & Gilbert Gagnon. 1981. *Dictionnaire des anglicismes. Les mots anglais et américains en français*. Paris.

Seltén, Bo. 1987. *Svensk ordbok*. Acta Wexionensia, Ser. 3. Language & Literature 1. Växjö.

Norske ordbøker:

TAN = Fossestøl, Bernt & Marius Sandvei, red. 1989. *Tanums store rettskrivningsordbok*. 7. utg. Oslo.

NOB = Hovdenak, Marit m.fl., red. 1986. *Nynorskordboka*. Oslo.

NRO = Knudsen, Trygve & Alf Sommerfelt, red. 1937-57. *Norsk riksmålsordbok*. Oslo.

BOB = Landrø, Marit Ingebjørg & Boye Wangensteen, red. 1986. *Bokmålsordboka*. Bergen, Oslo, Stavanger, Tromsø.

NIN = *Nyord i norsk 1945-1975*. 1982. Norsk språkråd. Oslo.